

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 czerwca 2017 roku K. W. wniósł o zasądzenie od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwoty 2546,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami ustawowymi od dnia 28 maja 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty. Jednocześnie strona powodowa wniosła o zwrot kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 1 marca 2015 r. miała miejsce kolizja drogowa, w wyniku której uszkodzony został pojazd F. (...) nr rej. (...) stanowiący współwłasność K. M. i S. M.. Sprawca kolizji nie miał wykupionej polisy OC. Powód wynajął poszkodowanemu pojazd zastępczy na okres 46 dni. Łączna cena najmu pojazdu wyniosła 7355,40 zł brutto, podczas gdy pozwany wypłacił z tego tytułu 3677,10 zł. Powód nabył wierzytelność z tego tytułu przeciwko pozwanemu od poszkodowanych.

(pozew – k. 2-10 odwrot)

W dniu 29 września 2017 roku Referendarz sądowy wydał przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty – k. 26)

W sprzeciwie pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Podniósł, że strona powodowa nie udowodniła swoich roszczeń ponad kwotę otrzymaną od pozwanego i w związku z tym stanowisko pozwanej należy uznać za w pełni wyczerpujące żądania powoda. W ocenie pozwanego wskazane koszty najmu pojazdu zastępczego są rażąco zawyżone i nie są normalnym następstwem szkody, a poniesiony wydatek nie był konieczny i uzasadniony.

(sprzeciw – k. 31-36)

Na ostatnim terminie rozprawy w dniu 17 czerwca 2020 roku pełnomocnik pozwanego oświadczył, że nie kwestionuje zasady odpowiedzialności strony pozwanej, a jedynie wysokość dochodzonego roszczenia;

(protokół rozprawy – k. 200 [00:01:32-00:03:09])

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 marca 2015 roku doszło do kolizji drogowej, w wyniku której uszkodzeniu uległ pojazd F. (...) o numerach rejestracyjnych (...) stanowiący współwłasność K. M. i S. M.. Sprawca kolizji w dniu zdarzenia nie był ubezpieczony obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych,

(okoliczność bezsporna)

Pojazd poszkodowanych miał wykupioną polisę autocasco w (...) S.A. z siedzibą w S., do którego w dniu 1 marca 2015 roku zgłoszono szkodę.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 2 marca 2015 roku K. M. zawarł z K. W. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą K.W. (...) Serwis (...) umowę najmu samochodu marki T. (...). Stawka za dobę najmu została ustalona na kwotę 159,90 zł z VAT.

(okoliczność bezsporna, a nadto kserokopia umowy najmu samochodu – k. 16)

Uszkodzonym F. (...) jeździł głównie K. M.. S. M. jeździł nim sporadycznie, jak zepsuł mu się jego samochód.

K. M. potrzebował samochodu, aby móc jechać wraz z żoną do córki mieszkającej w W., by pomóc jej przy dziecku, co zdarzało się często.

K. M. nie miał pieniędzy aby naprawić uszkodzony pojazd, bądź też kupić inny.

(zeznania świadka K. M. – k. 169-170 [00:04:10-00:18:29])

Celem zwolnienia się z zapłaty za najem pojazdu zastępczego, umową z dnia 2 marca 2015 roku K. M. przeniósł na K. W. roszczenia o zapłatę wszelkich roszczeń majątkowych będących następstwem przedmiotowego wypadku. W tym samym dniu taką samą umowę z K. W. zawarł także S. M..

(okoliczność bezsporna, a nadto kserokopie umowy cesji wierzytelności – k. 14-15)

W dniu 17 marca 2015 roku Ubezpieczyciel przedstawił wycenę wartości pojazdu poszkodowanych w stanie nieuszkodzonym. Z uwagi na zakwalifikowanie szkody jako całkowitej, ustalono wartość odszkodowania na kwotę 3600 zł. Pismem z dnia 18 marca 2015 roku K. W. wniósł odwołanie od stanowiska Ubezpieczyciela.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia pisma – k. 45-46 odwrot)

Pismem z dnia 15 kwietnia 2015 roku (...) S.A. z siedzibą w S. poinformowała, że szkoda w pojeździe poszkodowanych została zakwalifikowana jako całkowita i w związku z tym przyznano odkodowanie w kwocie 4200 zł. Wartość rynkową pojazdu ustalono na kwotę 5400 zł, zaś pozostałości na kwotę 1200 zł.

(poświadczona za zgodność z oryginałem kserokopia pisma – k. 44 odwrot)

Powyższa kwota została wypłacona w dniu 17 kwietnia 2015 roku.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 27 kwietnia 2015 roku K. W. wystawił względem K. M. fakturę VAT nr (...) na kwotę 7355,40 zł brutto (5980 zł netto), za wynajem samochodu zastępczego od 2 marca 2015 roku do 17 kwietnia 2015 roku)

(faktura VAT – k. 18; specyfikacja FV 3/04/2015 – k. 19)

K. W. przesłał do Ubezpieczyciela wezwanie do zapłaty odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego wraz z ww. fakturą. Polisa autocasco nie obejmowała pokrycia kosztów najmu pojazdu zastępczego, w związku z czym Ubezpieczyciel przekazał dokumentację związaną ze zgłoszonym roszczeniem do Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W..

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 20 kwietnia 2016 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. poinformował K. W. o przyznaniu mu odszkodowania w kwocie 3677,10 zł z tytułu najmu przedmiotowego pojazdu zastępczego, uznając za zasadny okres od dnia 2 marca 2015 roku do dnia 31 marca 2015 roku, tj. do dnia sporządzenia wyceny szkody całkowitej (17 marca 2015 roku) oraz dodatkowo w okresie 14 dni na zagospodarowanie uszkodzonego pojazdu. W dniu 21 kwietnia dokonano przelewu tej kwoty.

(pismo – k. 22-23 odwrot; potwierdzenie przelewu – k. 23)

W dacie kolizji K. M. był właścicielem pojazdu marki S. (...) o numerach rejestracyjnych (...). Drugim współwłaścicielem tego samochodu była jego córka, która z niego korzystała. K. M. był jego współwłaścicielem jedynie po to, aby opłacana stawka ubezpieczenia OC była niższa.

(zeznania świadka K. M. – k. 169-170 [00:04:10-00:18:29]; wydruki z bazy (...) k. 55-70)

Uszkodzony F. (...) oraz wynajęta T. (...) należą do samochodów klasy B. Dzienny koszt wynajmu samochodu w klasie B wynosi od 98,40 zł brutto do 259 zł brutto, średnio 191,23 zł brutto.

(pismna opinia biegłego – k. 177-179)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów uznanych za wiarygodne. Podnieść przy tym należy, iż Sąd nie dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o przedłożone przez pozwanego wraz z sprzeciwem wydruki z (...) dotyczące pojazdów należących do S. M. (k. 42-54) albowiem nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż to nie on, lecz S. M. wynajął samochód zastępczy i z niego korzystał.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Warunki odpowiedzialności pozwanego regulują przepisy kodeksu cywilnego regulujące odpowiedzialność deliktową, czyli art. 436 § 1 w zw. z art. 435 § 1 ustanawiający odpowiedzialność z tytułu szkody wyrządzonej przez ruch mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Ponadto zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2214 ze zm).

W niniejszej sprawie szkoda zastała wyrządzona przez sprawcę, który w dacie zdarzenia nie był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. W tej sytuacji na mocy art. 98 ust. 1 pkt 3 lit. a ww. ustawy zobowiązanym do zapłaty odkodowania był pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W..

Pozwany nie kwestionował zasady swojej odpowiedzialności, nie ma więc potrzeby dokonywania dalszej, głębszej analizy w tej kwestii. Kwestią sporną była natomiast wysokość dochodzonego roszczenia.

Przechodząc na grunt wysokości należnego odszkodowania, należy wskazać, iż, zgodnie z art. 361 § 1 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W treści art. 361 § 2 kc wskazano, że w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Art. 361 kc wprowadza zasadę pełnego odszkodowania, jednocześnie należy z niego wyprowadzać zakaz przyznawania odszkodowania przewyższającego wysokość faktycznie poniesionej szkody. Podstawową funkcją odszkodowania jest zatem pełna kompensacja poniesionej przez poszkodowanego szkody. Wysokość odszkodowania powinna zatem ściśle odpowiadać rozmiarom wyrządzonej szkody - nie może być ono wyższe ani niższe od szkody poniesionej przez poszkodowanego (por. m.in. wyrok SN z dnia 16 maja 2002 r., V CKN 1273/00, LEX nr 55515).

W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Szkoda równoznaczna jest z uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym, a stanem majątkowym, jaki zaistniałby, gdyby nie zdarzenie wywołujące szkodę. Pojęcie straty obejmuje zatem także niezaspokojone przez poszkodowanego, ale wymagalne zobowiązania na rzecz osoby trzeciej (por. uchwała SN z dnia 10 lipca 2008 roku, sygn. akt III CZP 62/08, LEX nr 396257).

W orzecznictwie nie budzi również wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała SN z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, LEX nr 1011468). Dodatkowo podkreślić należy, iż poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania podmiotów, które oferują swoje usługi najtaniej (por. wyrok SN z dnia

25 kwietnia 2002 r., I CKN 1466/99). Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem, z którego szkoda wynikła, pozostają koszty najmu samochodu zastępczego tylko w okresie koniecznym i niezbędnym do dokonania naprawy pojazdu (por. wyrok SN z 5.11.2004 r., II CK 494/03, LEX nr 145121). Stanowisko takie ma przy tym zastosowanie jedynie przy szkodzie częściowej, albowiem odmiennie należy oceniać sytuację nastąpienia szkody całkowitej, przy której czas koniecznego najmu obejmuje – co do zasady – okres od dnia zniszczenia pojazdu do dnia, w którym poszkodowany może nabyć podobny pojazd, nie dłuższy niż do dnia zapłaty odszkodowania (por. wyrok SN z dnia 8.09.2004 r., IV CK 672/03, LEX nr 146324).

Jak ustalono, poszkodowanemu, a w konsekwencji zawarcia umowy cesji powodowi, co do zasady należał się zwrot kosztów związanych z wynajęciem pojazdu zastępczego w pełnej wysokości. Pojazd zastępczy z uwagi na brak innego wolnego pojazdu w zastępstwie, niezbędny był poszkodowanemu do życia codziennego, spraw rodzinnych oraz osobistych. Zachodziły zatem podstawy do najmu pojazdu zastępczego.

Pozwany uznał za uzasadniony i pozostający w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją okres najmu pojazdu zastępczego od dnia 2 marca 2015 roku do dnia sporządzenia wyceny szkody całkowitej, tj. do dnia 17 marca 2015 roku oraz dodatkowo w okresie 14 dni, wskazanych jako przeznaczone na zakup innego pojazdu, łącznie do dnia 31 marca 2015 roku. Natomiast spór między stronami dotyczył konieczności najmu pojazdu zastępczego w okresie od dnia 1 kwietnia 2015 roku do dnia 17 kwietnia 2015 roku.

Sąd uznał, że najem pojazdu zastępczego w ww. okresie również był uzasadniony i nie podzielił w tej kwestii stanowiska strony pozwanej. Nie można przyjąć, że sporządzony przez ubezpieczyciela w dniu 17 marca 2015 roku kosztorys stanowił dla poszkodowanego wiążącą informację o uznaniu odpowiedzialności, kwalifikacji szkody i przyznaniu odkodowania. Rację ma powód, że w niniejszej sprawie dopiero ostateczna decyzja ubezpieczyciela z dnia 17 kwietnia 2015 roku zakończyła postępowanie likwidacyjne w ramach zgłoszonej szkody komunikacyjnej, uchylając w tych kwestiach wszelką niepewność. Ponadto wniesione przez powoda odwołanie, wskazuje że wyliczenia ubezpieczyciela były błędne, gdyż kwota przyznanego odszkodowania została finalnie podwyższona. Niezależnie od tego poszkodowany, aby podjąć stosowne czynności w zakresie zakupu innego samochodu czy też naprawy uszkodzonego potrzebował środków finansowych, którymi nie dysponował, a zostały mu one wypłacone dopiero w dniu 17 kwietnia 2015 roku.

Powód dochodził jedynie części odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 46 dni, obniżając dzienną stawkę za najem pojazdu zastępczego do kwoty 135,30 zł. Stosując tą stawkę, powód wyliczył, że wysokość odszkodowania powinna wynosić 6223,80 zł. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego wypłacił powodowi kwotę 3677,10 zł. Jak ustalono, dzienny koszt wynajmu samochodu w klasie B wynosi od 98,40 zł brutto do 259 zł brutto, średnio 191,23 zł brutto. Zatem przedstawiona przez powoda stawka mieści się w granicach cen rynkowych, a przede wszystkim jest niższa od stawek przeciętnych.

Faktem jest, że zgodnie z orzecznictwem, zwrotowi mogą podlegać tylko wydatki rzeczywiście poniesione na najem (uchwała SN z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, LEX nr 1011468), ale chodzi tutaj o sytuację, gdy właściciel uszkodzonego albo zniszczonego pojazdu zrezygnował z najmu pojazdu zastępczego w ogóle, gdyż sama utrata możliwości korzystania z pojazdu nie powoduje samoistnie uszczerbku majątkowego. W niniejszej sprawie strata w majątku poszkodowanego powstała w momencie zawarcia odpłatnej umowy najmu pojazdu zastępczego. Strony umowy mogły jednocześnie ustalić, że należne powodowi z tego tytułu świadczenie zostanie spełnione nie poprzez zapłatę czynszu najmu, lecz przez dokonanie skutecznego przelewu przysługującej poszkodowanemu wobec ubezpieczyciela wierzytelności. Taka umowa cesji stanowi wówczas przypadek przelewu w celu zapłaty (cessio solutionis causa). Sytuacje takie są powszechnie spotykane w obrocie.

Nie można czynić zarzutu poszkodowanemu, że koszt najmu pojazdu zastępczego przekroczył wartość uszkodzonego pojazdu sprzed szkody. Poszkodowany decydując się na najem pojazdu zastępczego, nie znał wartości swojego pojazdu przed szkodą oraz nie mógł wiedzieć jak długo będzie trwało postępowanie likwidacyjne. Przed wszystkim jednak najem pojazdu zastępczego był w przedmiotowym okresie konieczny i uzasadniony. Nie można poszkodowanemu zatem zarzucić, że powinien z niego zrezygnować, bo jego koszt przekroczy wartość jego pojazdu sprzed szkody. kierując się argumentem, że nie było to ekonomicznie uzasadnione. Zachowanie poszkodowanego nie naruszyło obowiązku zapobiegania szkodzie i zmniejszaniu jej rozmiarów.

W związku z powyższym Sąd w całości zasądził na rzecz powoda dochodzoną kwotę.

O obowiązku zapłaty odsetek Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc, oddalając żądanie odsetkowe z okres poprzedzający dzień 20 kwietnia 2016 roku. Pismem z tego dnia pozwany poinformował powoda o wysokości przyznanego odszkodowania z tytułu kosztu najmu pojazdu zastępczego, i przynajmniej od tego dnia pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem należnego świadczenia.

Powód poniósł koszty procesu w łącznej kwocie 1719,70 zł, w tym: 128 zł opłaty sądowej od pozwu, 900 zł wynagrodzenia pełnomocnika będącego radcą prawnym (§ 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku, t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265), 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 12), oraz uiszczoną zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 674,02 (k. 173). Powód uległ tylko co do nieznaczącej części dochodzonego roszczenia, w związku z tym Sąd na podstawie art. 100 zd. 2 kpc zasądził od pozwanego na rzecz powoda zwrot wszystkich poniesionych przez niego kosztów procesu.

Powód uiścił zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 800 zł (k. 173). Sąd przyznał wynagrodzenie biegłemu w kwocie 674,02 zł (k. 188). W związku z tym, na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 755 ze zm.), Sąd nakazał zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Zgierzu kwotę 125,98 zł tytułem nadpłaconych wydatków.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego.